

Beoordeling aanvragen Iraanse asielzoekers

Tussentijds Bericht Vreemdelingen-circulaire TBV 2003/37

Aan:

– de Korpschefs Politieregio's
– de Korpsbeheerders Politieregio's
– de Staf van de Koninklijke Marechaussee

i.a.a.:

– de Voorzitter van het College van procureurs-generaal

Onderdeel: Stafdirectie

Uitvoeringsbeleid

Datum: 19 september 2003

Ons kenmerk: HKUIT 03-3350

(AUB)

Code: TBV 2003/37

Juridische achtergrond:

Vreemdelingenwet 2000

Geldig van/tot: Een jaar ingaand twee dagen na datum publicatie in de Staatscourant

Onderwerp: Beoordeling van aanvragen van asielzoekers van Iraanse nationaliteit

Inleiding

Hieronder treft u aan het hoofdstuk betreffende de beoordeling van aanvragen van asielzoekers van Iraanse nationaliteit.

Dit TBV is tevens ter vervanging van TBV 2002/01.

Algemene uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt voor asielzoekers afkomstig uit Iran aangegeven welke bevolkingsgroepen extra aandacht vragen, bijvoorbeeld omdat zij een verhoogd risico lopen. Ook worden indicaties gegeven voor het verlenen van een verblijfsvergunning asiel. Deze indicaties zijn géén criteria: het enkele behoren tot de desbetreffende categorie impliceert niet dat per definitie statusverlening moet plaatsvinden.

Onderstaand hoofdstuk van de Vreemdelingen-circulaire 2000 over het landgebonden asielbeleid vormt een uitwerking van het algemene asielbeleid zoals dat in de Vreemdelingen-circulaire 2000 is geformuleerd en kan derhalve niet als een

uitzondering op het algemeen beleid worden geïnterpreteerd, tenzij zulks expliciet is vermeld.

Voor de beoordeling of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel wordt in de eerste plaats verwezen naar C1/3 Vreemdelingen-circulaire 2000. Voorts wordt met nadruk gewezen op de contra-indicaties die zijn geformuleerd in C1/5.13 Vreemdelingen-circulaire 2000.

Wijziging C8

De tekst van C8/Iran van de Vreemdelingen-circulaire 2000 komt als volgt te luiden:

Beoordeling van asielaanvragen van asielzoekers van Iraanse nationaliteit

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op 19 september 2003.

2. Geldigheid

Deze regeling treedt in werking twee dagen na publicatie in de Staatscourant.

3. Achtergrond

Op 10 februari 2003 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een algemeen ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Iran. Dit ambtsbericht geeft aansluitend op het ambtsbericht van 24 augustus 2001, een beschrijving van de recente ontwikkelingen in Iran tot en met december 2002.

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het door de Minister vastgestelde beleid.

4. Groepen die verhoogde aandacht vragen

4.1 Journalisten, schrijvers, uitgevers en intellectuelen

De politieke situatie blijft zich kenmerken door de machtsstrijd tussen de conservatieven en de hervormingsgezinden. De conservatieven schuwen geen enkel middel om het de president en het parlement onmogelijk te maken enige vooruitgang te boeken op het pad van geplande hervormin-

gen. Het Iraanse regime blijft beducht voor alle vormen van oppositie.

Verworvenheden die tot stand kwamen sinds de eerste regering Khatami, met name de verruiming van de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, worden nog immer stelselmatig tenietgedaan door ingrepen van conservatieve zijde. Het zijn met name 'intellectuele' beroepsgroepen (gedacht kan worden aan parlementariërs, advocaten, hoogleraren, etc.) die in dit verband bijzondere belangstelling kunnen genieten. De intimidaties van het regime via het gerechtelijk apparaat jegens deze groep nemen sinds april 2002 toe. Het enkele behoren tot deze groepen is evenwel geen reden om vervolging aan te nemen.

Van asielzoekers die gerekend dienen te worden tot hervormingsgezinde parlementariërs, journalisten, schrijvers, uitgevers of intellectuelen en een beroep doen op daarmee samenhangende problemen mag worden verlangd dat zij hun activiteiten aannemelijk kunnen maken. Het zal immers veelal gaan om personen die bekend zijn vanwege hun publiek optreden, of die bepaalde publicaties hebben uitgebracht, of bijvoorbeeld openlijk hebben deelgenomen aan bepaalde conferenties. Van hen kan worden verlangd dat zij publicatiebronnen en -data of andere achtergrondinformatie kunnen geven.

Asielzoekers die gerekend dienen te worden tot hervormingsgezinde parlementariërs, journalisten, schrijvers, uitgevers of intellectuelen, kunnen, indien zij aannemelijk maken dat zij vanwege hun activiteiten vervolging vrezen van de Iraanse autoriteiten, in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet.

Indien nodig kan het ministerie van Buitenlandse Zaken worden verzocht bepaalde zaken te onderzoeken. Zie hiervoor paragraaf 6.1.

4.2 Nationalistisch religieuzen

Nationalistisch religieuzen vormen een politieke stroming die minder

invloed wenst van de geestelijkheid in de dagelijkse gang van zaken in Iran, met name op de terreinen van justitie, politie en de wetgevende macht. Het enkele behoren tot deze groepen is geen reden om vervolging aan te nemen.

Nationalistisch religieuzen, al dan niet lid van de Iran Freedom Movement, die aannemelijk maken dat zij door hun activiteiten een gegronde vrees voor vervolging door de Iraanse autoriteiten hebben, kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.2 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

4.3 Activisten voor illegale politieke bewegingen

De Mujaheddin-e Khalq (Mujaheddin Khalq Organisation, MKO) en de Kurdish Democratic Party of Iran (KDPi) en de Komala zijn nog steeds actieve illegale politieke bewegingen die van buiten Iran worden gecoördineerd. Het enkele behoren tot een van deze groepen is geen reden om vervolging aan te nemen.

Bij aanvragen van activisten van dergelijke illegale politieke bewegingen zoals de MKO, de KDPi en Komalastrijders dient grondig aandacht gegeven te worden aan mogelijke misdrijven als bedoeld in artikel 1F Vluchtelingenverdrag aangezien deze groeperingen in verband worden gebracht met gebruik van geweld, waaronder aanslagen. Zie hiervoor paragraaf 5.1.

Activisten voor deze verboden bewegingen die aannemelijk maken dat zij een gegronde vrees voor vervolging door de Iraanse autoriteiten hebben en waarvan niet aannemelijk is dat zij misdrijven hebben begaan zoals in hogergenoemd artikel, kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.2 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

4.4 Christenen

De christelijke gemeenschap in Iran bestaat hoofdzakelijk uit Armeense en Assyrische christenen, die in de Iraanse samenleving geïntegreerde gemeenschappen vormen. Uit het ambtsbericht blijkt dat geboren chris-

tenen in Iran onverkort in staat zijn hun godsdienst uit te oefenen. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.3 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

Ook tot het christendom bekeerde moslims kunnen maatschappelijk redelijk probleemloos functioneren en hebben op grond van hun bekering geen vervolging te vrezen door de Iraanse overheid. De positie van in Nederland bekeerde moslims die terugkeren naar Iran verschilt niet van hen die in Iran zijn bekeerd. Derhalve is het enkele behoren tot de christelijke geloofsgemeenschap geen reden om vervolging aan te nemen.

Blijkens het ambtsbericht zijn er op dit moment geen signalen van vervolging van personen die bekeren, of worden bekeerd, in Iran. De positie van deze personen blijft echter kwetsbaar. Wanneer deze personen reeds om andere redenen dan de geloofsovertuiging in de negatieve belangstelling staan, kan de bekering als een verzwarende factor meewegen. Dergelijke personen die aannemelijk maken dat zij vanwege hun activiteiten, of bekering, worden vervolgd door de Iraanse autoriteiten kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid van een gegronde vrees voor vervolging dient de mate van continuïteit in de bekering (sactiviteiten) een rol te spelen. Tevens mag van asielzoekers die zich op hun bekering (sactiviteiten) beroepen verwacht worden dat zij dit aannemelijk kunnen maken met onder meer een redelijke mate van bijbelkennis. Wat hierbij redelijk is zal onder meer afhangen van het algehele opleidingsniveau van de asielzoeker. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.3 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

4.5 Baha'is

De situatie van de Baha'is blijft onverminderd zorgwekkend. Het baha'i geloof wordt niet erkend in de Iraanse grondwet. Aanhangers worden als geloofsafvalligen van de islam beschouwd. Anders dan de eerder genoemde christenen worden zij gezien als een bedreiging voor de stabiliteit van de staat. Echter, het enkele behoren tot deze groep is nog geen reden om vervolging aan te nemen.

Baha'is die aannemelijk maken dat

zij door hun geloofsovertuiging gegronde reden hebben te vrezen voor vervolging door de Iraanse autoriteiten, kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.3 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

4.6 Studenten

Studenten worden nog steeds als een bedreiging van het regime beschouwd. Het moge evenwel duidelijk zijn dat het enkele zijn van student geen reden is om vervolging van de zijde van de Iraanse autoriteiten te vrezen.

Studenten die hebben deelgenomen aan studentendemonstraties of studentenrellen danwel een belangrijke positie innemen in een studentenbeweging en aannemelijk kunnen maken om die reden persoonlijk vervolging te vrezen door de Iraanse autoriteiten kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet.

Van de asielzoeker mag worden verwacht dat naast het geloofwaardig maken van de activiteiten ook aannemelijk wordt gemaakt dat de autoriteiten negatieve aandacht voor hem persoonlijk hebben. Daarbij wordt tevens opgemerkt dat niet iedere vorm van aandacht meteen leidt tot de conclusie dat van vluchtelingrechtelijke vervolging sprake is. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.1 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

Het ministerie van Buitenlandse Zaken kan in voorkomende gevallen onderzoeken of bepaalde demonstraties plaats hebben gehad en wat de eventuele gevolgen daarvan zijn geweest. Zie hiervoor paragraaf 6.1.

4.7 Vrouwen

In zijn algemeenheid kan men stellen dat de deelname van vrouwen aan het openbare leven de afgelopen jaren is toegenomen en dat kleding- en gedragsnormen voor hen zijn versoepeld.

Vrouwen die evenwel aannemelijk kunnen maken dat zij zich actief hebben ingezet voor een 'niet-islamitisch' waarden- en normenpatroon ten aanzien van vrouwen en om die reden worden gediscrimineerd op een dusdanige wijze dat het voor hen onmogelijk is om op maatschappelijk en sociaal gebied te kunnen functione-

ren, of die daardoor een gegronde vrees voor vervolging hebben kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.4.4 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

4.8 Homoseksuelen

Er is geen actief vervolgingsbeleid ten aanzien van homoseksuelen. Als bij een veroordeling iemand van homoseksualiteit wordt beschuldigd, is dit cumulatief ingebracht in combinatie met andere strafbare feiten. Het enkele behoren tot deze groep is geen reden om vervolging aan te nemen.

Indien een asielzoeker aannemelijk maakt dat hij vanwege zijn homoseksuele geaardheid een discriminatoire en onevenredig zware bestraffing zal krijgen, kan hij in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.4.3 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

5. Bijzondere aandachtspunten

5.1 Misdriften als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag
Bijzondere aandacht dient geschonken te worden aan personen die zich schuldig hebben gemaakt aan misdrijven als bedoeld in artikel 1F Vluchtelingenverdrag. Hierbij moet met name aandacht besteed worden aan strijders van de MKO, de KDPi of de Komala en aan leden van de Islamitische Revolutionaire Garde (Sepah Pasdaran) of de Iraanse veiligheidsdienst.

Indien er aanwijzingen zijn dat mogelijk artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is, dient conform C3/10.14 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West.

5.2 Uniek identiteitsnummer
Uit het ambtsbericht komt naar voren dat iedere Iranier een geboortecertificaat of identiteitsboekje (Shenasnameh) heeft met een uniek nummer. Dit nummer kan bestaan uit één tot vijf cijfers (op de kaart van nieuw geboren worden sinds twee jaar tien cijfers geplaatst). Dit nummer is het volgnummer van de afgeven instantie in het desbetreffende

jaar. De combinatie persoonsnummer, geboortedatum en plaats van afgifte is uniek voor de houder van het boekje. Dit nummer staat niet alleen vermeld op allerlei identificatiebewijzen (identiteitsboekje, paspoort, rijbewijs, studentenkaart), maar moet ook steeds genoemd worden indien dat door een bepaalde overheidsdienst wordt verlangd.

Bij elke aanvraag van een Iraanse asielzoeker dient bij het gehoor (bij voorkeur al bij het eerste gehoor) naar dit nummer worden gevraagd. Ook in het geval de asielzoeker geen documenten bij zich heeft waarop dit nummer is vermeld, kan er in beginsel vanuit gegaan worden dat de asielzoeker het nummer kent. Mocht de asielzoeker evenwel aangeven dit nummer niet te kennen, kan worden verzocht of hij mogelijkheden heeft dit nummer te achterhalen bij familieleden of andere personen die zich nog in Iran bevinden. Indien betrokkene verklaart dat ook dit niet mogelijk is, dient de asielzoeker te verklaren wat de reden is dat hij het nummer niet kan geven. In dat geval dienen vragen gesteld te worden om zoveel mogelijk de identiteit (waaronder de nationaliteit) van de asielzoeker duidelijk te maken. (Zie voor meer informatie paragraaf 3.3.4 van het algemeen ambtsbericht Iran.)

Indien een Iraanse asielzoeker aangeeft het unieke nummer zoals hierboven beschreven niet te kennen of te kunnen achterhalen, wordt dit betrokken bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van de identiteit en het asielrelaas. Dit zoals bedoeld in artikel 31, tweede lid, onder f, Vreemdelingenwet. Hierbij wordt tevens de verklaring van de asielzoeker omtrent het niet kunnen geven van dit nummer betrokken, alsmede de persoonlijke omstandigheden.

5.3 Bewegingsvrijheid

De controle op de luchthaven Teheran (Mehrabad) is zeer strikt te noemen. In het ambtsbericht wordt hier in paragraaf 3.3.4. op ingegaan. Wanneer blijkt dat er sprake is van een uitreis via genoemde luchthaven, dan dient de asielzoeker hierover te worden bevraagd tijdens het eerste en het nader gehoor. Tevens dient deze informatie te worden betrokken bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van het relaas.

5.4 Vlucht- en vestigingsalternatief
Aangezien de Iraanse autoriteiten feitelijk gezag uitoefenen over het gehele grondgebied van Iran, is het hebben van een binnenlands vluchtalternatief voor personen die een gegronde vrees hebben voor vervolging door de Iraanse autoriteiten niet aannemelijk. Voor personen die bij uitzetting een reëel risico lopen om te worden onderworpen aan foltering, aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen is evenmin aannemelijk dat zij een binnenlands vestigingsalternatief hebben. Slechts wanneer duidelijk is dat de problemen van de asielzoeker lokaal bepaald zijn kan sprake zijn, van een binnenlands vlucht-, of vestigingsalternatief. Dit dient in een individueel geval te worden beoordeeld.

5.5 Traumatabeleid

Het algemene beleid, zoals weergegeven in paragraaf C1/4.4 is van toepassing. Voor het overige zijn er met betrekking tot asielzoekers afkomstig uit Iran geen bijzonderheden.

5.6 Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

In Iran bestaat een goed functionerend opvangsysteem voor kinderen die geen ouders meer hebben. Kinderen worden in eerste instantie opgevangen door familieleden. Minderjarigen die om een of andere reden niet langer bij familieleden kunnen verblijven, kunnen worden ondergebracht in opvangtehuizen of pleeggezinnen. Het Bureau for Residential and Foster Care van Behzisti, de welzijnsorganisatie van de Iraanse regering, is verantwoordelijk voor de plaatsing van de kinderen. Hierom kan worden geconcludeerd dat adequate opvang voor minderjarigen aanwezig is (Zie hiervoor paragraaf 3.4.5 van het ambtsbericht Iran). Minderjarigen van Iraanse nationaliteit komen derhalve niet in aanmerking voor verlening van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd bedoeld voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Bij de feitelijke terugkeer moet de toegang tot een concrete opvangplaats geregeld zijn.

5.7 Driejarenbeleid

Het algemene beleid zoals weergegeven in paragraaf C2/9 (en ook TBV 2002/62) is van toepassing.

5.8 TBV 1999/22

Voor Iran gold de bijzondere regeling van TBV 1999/22. Deze regeling is op 1 april 2002 verlopen. Voor oudere zaken, die tot 1 april 2002 in aanmerking zouden komen voor verblijf op grond van deze regeling blijft dit beleid gelden. IND-Werkinstructie 215 geeft een nadere toelichting op de in het TBV neergelegde regeling. Voor de inhoud van de regeling wordt dan ook verwezen naar het TBV en de werkinstructie. Deze regeling dient overigens niet te worden verward met het driejarenbeleid (zie paragraaf 5.7).

6. Procedurele aspecten

6.1 Onderzoek bij het ministerie van Buitenlandse Zaken

Het ministerie van Buitenlandse Zaken kan in beginsel onderzoek met betrekking tot Iran verrichten. Bij een verzoek om onderzoek dient zoveel mogelijk het nummer zoals beschreven in paragraaf 5.2 te worden vermeld. In het geval tijdens het gehoor niet is gevraagd naar dit nummer dient zoveel mogelijk (door tussenkomst van de gemachtigde) alsnog aan de asielzoeker te worden verzocht dit nummer te verstrekken alvorens een onderzoek wordt gestart.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Categoriele bescherming

Voor Iran geldt geen beleid van categoriele bescherming. Asielzoekers uit Iran komen derhalve niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet. Zie C1/4.5.

7.2 Besluit- en vertrekmoratorium

Ten aanzien van asielzoekers uit Iran is geen besluit genomen in de zin van artikel 43 dan wel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

7.3 Praktische aspecten terugkeer

Naar Iran kan worden teruggekeerd. Bij de feitelijke terugkeer van alleenstaande minderjarigen moet de toegang tot een concrete opvangplaats geregeld zijn. Bij eventuele inreis in Nederland met een recent Nederlands visum kan het opgegeven identiteitsnummer worden gecontroleerd bij de Visadienst en de Nederlandse ambassade te Teheran.

Tot slot

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Voorzover van toepassing zullen de bovenstaande wijzigingen zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingen-circulaire 2000 worden verwerkt.

*De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,
namens de minister,
het hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,
P.W.A. Veld.*